

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1043

Vragen van het lid **Özdil** (GroenLinks) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bindend studieadvies* (ingezonden 28 december 2017).

Antwoord van Minister **Van Engelshoven** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 5 februari 2018). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 967.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het proefschrift «What works to improve students succes; the effects of academic dismissal policies, student grants and institutional mergers on student outcomes»?¹

Antwoord 1

Ja, ik heb kennis van genomen van dit proefschrift. Ik vind de resultaten van het onderzoek van deze promovendus interessant. Het onderzoek biedt inzicht in de complexiteit van de werking van het bindend studieadvies.

Ik deel de conclusie van het onderzoek dat het bindend studieadvies een deel is van de methoden waarmee wij studenten moeten ondersteunen in het voltooien van een passende studie en dat dit in samenhang moet gebeuren met andere methoden. Ondersteuning bij het maken van de studiekeuze en tijdens de opleiding, bijvoorbeeld door middel van mentoring, zijn net zo belangrijk.

Ik ben ook op de hoogte van het bericht dat een studente van de EUR naar het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs (CBHO) gaat vanwege een bindend studieadvies dat haar is toegekend. Hierover heb ik tijdens het Algemeen Overleg inzake selectie en toegankelijkheid van het hoger onderwijs op 17 januari jl. met uw Kamer gesproken. Ik wacht het oordeel van het CBHO met belangstelling af.

Ik ben van mening dat het bindend studieadvies studenten kan helpen bij het vinden van de studie die bij hen past. Het kan in het belang van de student zijn om via het bindend studieadvies op een betere studiekeuze te worden gewezen. Daarbij wil ik nog eens goed bekijken hoe de huidige vorm en gehanteerde criteria van invloed zijn op de werking van het bindend studieadvies. Ik hecht er zeer aan dat elke student, ongeacht zijn of haar achtergrond, in staat wordt gesteld om het beste uit zichzelf en uit de studie

¹ <https://cris.maastrichtuniversity.nl/portal/files/17672811/c5865.pdf>

te halen. We hebben in Nederland – terecht – een hoger onderwijs systeem dat veel vraagt van studenten. Daarbij hoort óók de verantwoordelijkheid van de instellingen voor het bieden van kwalitatief goede ondersteuning. Ik vind het belangrijk dat instellingen bij de inzet van maatregelen hierin bewust de balans houden.

Daarom zal ik verder onderzoek laten doen naar de huidige werking van het bindend studieadvies. Daarbij moet aandacht zijn voor de voorwaarden en criteria waaronder de goede aspecten van dit instrument ook in de toekomst benut kunnen worden. Ik vind het belangrijk dat het onderzoek ook informatie oplevert over hoe de mogelijke nadelen tot een minimum kunnen worden beperkt. In het onderzoek dat ik zal laten uitvoeren zullen in ieder geval de uitkomsten van het proefschrift van dr. Sneyers worden meegenomen. Daarnaast wil ik de uitspraak van het CBHO inzake de situatie bij de Erasmus Universiteit bij het onderzoek betrekken. Ook zal ik input vragen van de studentenbonden, van de VH en de VSNU. Waar nodig zullen ook experts op het gebied van het bindend studieadvies worden geraadpleegd.

Vraag 2

Bent u bereid om alternatieven voor het bindend studieadvies nader te onderzoeken, mede omdat uit dit onderzoek blijkt dat alternatieven voor het bindend studieadvies een positief effect hebben op studiesucces? Wat is uw reactie op de geopperde alternatieven voor het bindend studieadvies die zorgen voor minder uitval, zoals mentorprogramma's en studiebeurzen? Ziet u hierin aanleiding de doelgroep van de aanvullende beurs te verbreden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Het genoemde onderzoek verwijst niet naar mentorprogramma's of studiebeurzen verwijst als *alternatieven* op het bindend studieadvies, maar als maatregelen die het bindend studieadvies kunnen aanvullen. Zie mijn antwoord op vraag 1 voor mijn inzet op onderzoek naar het bindend studieadvies en het belang van goede ondersteuning, onder andere via mentorprogramma's.

In de studie van dr. Sneyers wordt ook het effect van studiebeurzen genoemd. De studie laat zien dat in Italië inkomensafhankelijke beurzen van positieve invloed zijn op het studiesucces van studenten uit lagere sociaal economische klassen. Het Nederlandse stelsel kent een aanvullende beurs van maximaal € 389,16 per maand voor studenten wiens ouders jaarlijks minder dan circa € 48.000 verdienen. Ook bij een hoger inkomen kan nog sprake zijn van een aanvullende beurs, bijvoorbeeld als sprake is van meerdere kinderen. In deze studie is de Nederlandse situatie niet onderzocht. Ik zie in deze studie geen aanleiding om de doelgroep van de aanvullende beurs te verbreden. Bovendien gaan de kosten van studeren voor iedereen omlaag, wanneer we met ingang van het collegejaar 2018/19 het collegegeld halveren voor eerstejaarsstudenten die zich per collegejaar 2018/2019 voor de eerste keer inschrijven voor een studie in het hbo of wo.

Vraag 3

Bent u bereid om alternatieven voor het bindend studieadvies, waarvan wetenschappelijk bewezen is dat ze leiden tot minder uitval, te stimuleren? Bent u bereid om met de studentenbonden, de Vereniging Hogescholen en de VSNU het gesprek te voeren hoe u dit kan stimuleren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Deze studie benadrukt het belang van het combineren van maatregelen. Zie ook het antwoord op vraag 1. Met de studentenbonden, de Vereniging Hogescholen en de VSNU ben ik blijvend in gesprek over manieren om de onderwijskwaliteit te versterken en onnodige uitval te beperken. Ik zal ook met hen het gesprek voeren wanneer het verdiepend onderzoek naar de werking van het bindend studieadvies wordt opgezet.

Vraag 4

Herkent u de signalen dat gemotiveerde en competente studenten door het bindend studieadvies gedwongen opleidingen moeten verlaten die ze succesvol hadden kunnen halen?

Antwoord 4

Ik herken dat er discussie is over de manier waarop het bindend studieadvies wordt toegepast. Een voorbeeld hiervan aan de EUR is recentelijk in de publiciteit gekomen en deze zaak is onder de rechter. Zie ook het antwoord op vraag 1.

Vraag 5

Kunt u bevestigen dat artikel 7.8b van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk (WHW) het advies over de voortzetting van de studie regelt dat uiterlijk aan het einde van het eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase wordt gegeven? Klopt het dat volgens lid 3 en 5 van het genoemde artikel het instellingsbestuur een afwijzing kan verbinden aan het advies en wordt in dat geval de inschrijving voor de desbetreffende opleiding aan de betrokken instelling beëindigd? Bent u bereid het Rijksbeleid en deze wetgeving ten aanzien van het verbinden van een afwijzing aan het advies te heroverwegen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ja, dat kan ik bevestigen. Ook kan ik bevestigen dat het instellingsbestuur aan dat advies een afwijzing kan verbinden. Dan is het een bindend studieadvies. De inschrijving van de student wordt dan beëindigd. Uiteraard moet de instelling bij het afgeven van een bindend studieadvies wel rekening houden met de persoonlijke omstandigheden van de student. Ik overweeg niet om het studieadvies niet meer bindend te maken. Ik verwijs daarbij naar mijn antwoord op vraag 1.

Vraag 6

Bent u bereid de mogelijkheid die artikel 7.8b van de WHW biedt voor een studieadvies met een niet-bindend karakter bij opleidingen onder de aandacht te brengen en te stimuleren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

In de wet staat helder beschreven dat instellingen wel verplicht zijn een studieadvies aan hun studenten te geven en dat het niet verplicht is om hieraan een bindend advies te koppelen. Mijn voorganger heeft in haar brief van 9 september 2016² dit nog eens duidelijk bij alle instellingen onder de aandacht gebracht. Daarmee vertrouw ik erop dat instellingen op dit moment voldoende zijn geïnformeerd.

² https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2016Z16346&did=2016D33633